Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J. Телефон: BErgen 4-0807, 4-0237. Телеф. УНС: BErgen 4-1016

РІК LX. Ч. 92. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 12-го КВІТНЯ 1952. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS No. 92. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, APRIL 12, 1952. VOL. LX.

ДРУГА НЕВДАЧА ПРИПИНИТИ НАКАЗ ПРЕЗИДЕНТА

Вашинґтон. — Чотири підприємства сталі зголосили до федерального суду новий позов проти захоплення урядом сталевих підприємств, домагаючися негайного вислухання їхніх арґументів, щоб припинити наказ президента, що його вони вважають незаконним. Адвокати з департаменту справедливости спротивилися такому домаганню, кажучи, що уряд не приготований на такий закид і тому не може згодитися на скорочення правом приписаного терміну на відповідь, тобто 60-днів. На це адвокат підприємців заявив, що уряд повинен був наперед передбачити таке домагання й приготовитися до позву. Адвокат підприємців сказав теж, що департамент справедливости навмисно проволікає справу. Суддя Дейвид А. Пайн, вислухавши обидві сторони, заявив, що з уваги на спротив урядових адвокатів, він не може скоротити реченця на відповідь уряду, як теж не має права припинити наказ президента під замітом, що він „незаконний".

Позов внесли до суду підприємці, коли стала відома заява президента, що він не буде обстоювати порозуміння в справі платні на підставі вирішення Ради Стабілізації Платні так довго, як довго ведуться переговори між сталевою промисловістю і юнією сталеварників. Він — як кажуть — не хоче вмішуватися в цю справу тому, що переговори ведуться за спонукою тимчасового директора мобілізації, Джана Р. Стілмана. Стілман, на скільки звісне, хоче довести до компромісу між обидвома сторонами, щоб дати їм нагоду „зберегти обличчя". Дальший розвиток подій в сталевій промисловості такий: секретар торґівлі Чарлз Сойер доручив Красвій Владі Продукції скасувати заборону постачання сталевих засобів для цивільного вжитку, кажучи, що тепер праця в сталевій продукції йде нормально, отже не треба надзвичайних обмежень, проголошених перед загрозою сталеварного страйку. — Кларенс Рандал, президент Інландс Стіл Корпорейшен, виголосив в радіо промову, закидаючи президентові сплату політичного довгу юнії сталеварників за її підтримку президента. Президент на пресовій конференції відмовив коментарів про це, а голова юнії Филип Морей назвав це злобною видумкою.

Президент за призначування поштмайстрів на підставі іспитів

Вашинґтон. — През. Труман звернувся до Конґресу за ухвалення закону, на підставі якого можна б звільняти зо служби всіх 22,000 поштмайстрів тому, що вони були найменовані на доручення політичних діячів. На рівні з поштмайстрами він поставив ще митних урядовців і федеральних судових урядовців („маршалів"), які теж мали б піддатися іспитам Цивільної Служби і тоді старатися наново за призначення як і інші федеральні урядовці й службовики. Це домагання президента стосується до реорганізації всіх федеральних бюр для збереження повної незалежности урядовців від політичних впливів. Досі ухвалено подібний закон для реорганізації податкових урядовців. Закон увійшов у життя з днем 14 березня 1952 р.

Труман не прийме накиненої кандидатури

Вашинґтон. — Під час пресової конференції, през. Труман заявив, що він рішуче не прийме кандидатури на перевибір на становище президента, навіть, якщо б Красва Демократична Конвенція її ухвалила в формі „обов'язкового побору". Труман підкреслив це тому, що появилися різні коментарі до його заяви, наче б він її проголосив тільки для форми. Коли його запитали, чому він проголосив цю заяву на обіді в Дні Джеферсона, він сказав, що тоді він мав найбільше число слухачів за ціле своє життя, тобто не тільки тих, що 5,300 осіб, що були на обіді, але й тих, що слухали його промови крізь радіо. Президент заявив ще на конференції, що він поїде з промовами за демократичного кандидата без огляду, хто ним буде, бо він хоче бачити демократа в Білому Домі на своє місце.

Доброчинна діяльність Фундації Форда

Ню Йорк. — Президент фундації Форда, П. Гофман сповістив у своїм річнім справозданні, що за минулий рік було позитивно полагоджено різних звернень про поміч на 22,331,736 долярів, а загальна сума усіх виплат перевищила 30 мільйонів дол. Серед цих виплат є поміч для найрізніших країн й найрізніших ділянок сучасного життя, як на роззброєння світу, на підтримку хліборобства в Індії, на освіту, виховання тощо. Досвід минулого року зміцнив переконання дирекції фундації, що ця фундація це могутній вияв приватної доброчинности та двигун добробуту людства. Приватна доброчинність, як не залежна від сторонніх впливів може виявити велику рухливість та самостійність. Особливо це торкається таких ділянок, як загальне роззброєння.

ПРОЄКТ ШПИТАЛЬНОЇ ОПІКИ ДЛЯ ПЕНСІОНАРІВ

Вашинґтон. — В Палаті Репрезентантів і Сенаті зголошено законопроєкти для признання безплатної шпитальної обслуги особам, що побирають старечу пенсію з фонду суспільного забезпечення. Вони мали б право до перебування в шпиталі по 60 днів кожного року. У Сенаті зголосив плян сен. Джеймс Е. Морей, у Палаті конґресмен Джан Д. Дінджел — обидва демократи. Вони оголосили вияснення, що до такого добродійства мали б претенсії яких 7,000,000 старців у Злучених Державах. Крім того мали б право до цього вдовиці і особи, що їх утримує такий старець в часі, коли їх батьки служать при війську та кожний працівник, що скінчив 65 років життя. Видаток на такі добродійства виносив би $200,000,000 річно,, одначе внескодавці твердять, що їх можна покрити з надвишки фонду суспільного забезпечення. З цього фонду могли б дістати субвенції поодинокі стейти, які в свою чергу могли б увійти в порозуміння з такими товариствами забезпечень, що ґарантують шпитальну опіку на випадок неспосібности до праці. Оскар Р. Ювінґ, адміністратор федерального суспільного забезпечення оголосив заяву, що він підтримає цей законопроєкт. Дехто думає, що теперішня сесія Конґресу не буде мати часу на підготову цього проєкту.

НОВИЙ КОМАНДАНТ АЛІЯНТСЬКОЇ ФЛЬОТИ

В Норфолк, Вірджінія, відбулася окрема церемонія, під час якої адмірал Л. Д. МекКормик формально перебрав головне командування воєнно-морських збройних сил країн Північно-Атлантійського Пакту. Його пост в аліянтській фльоті відповідає постові ген. Двайта Айзенгавера в аліянтській армії на суші. В своїй інавґураційній промові адм. МекКормик говорив про необхідність дальших оборонних зусиль проти комуністичної аґресії. На право від адм. Мек Кормика сидить британський маршал авіяції, сер А. Стівенс.

ГЕН. АЙЗЕНГАВЕР ЗГОЛОСИВ ПРЕЗИДЕНТОВІ БАЖАННЯ РЕЗИГНАЦІЇ

Вашинґтон.— Тут з авторитетних урядових і політичних джерел повідомлено, що в останніх днях ген. Двайт Айзенгавер зголосив президентові Труманові своє бажання зрезиґнувати з посту головного команданта аліянтських збройних сил в Европі. Він рівночасно мав прохати Президента, щоб цього його рішення не подавати до загального відома, аж доки він не поінформує про це інших членів Північно-Атлантійського Пакту. На вчорашній пресовій конференції президент Труман ані не потвердив, ані не заперечив цього повідомлення, відмовляючись від будь-яких коментарів на цю тему. Він тільки заявив, що повідомлення в цій справі будуть проголошені тільки тоді, коли того бажатиме собі ген. Айзенгавер. Загально вважається, що це могло б статися вже в найближчих днях, хоча сама резиґнація ген. Айзенгавера з його теперішнього посту та поворот до Злучених Держав мали б наступити не скорше, як впродовж 5—6 тижнів. В тому часі ген. Айзенгавер мав би ще відбути низку нарад з іншими членами гол. командування в Парижі та відбути дві поїздки в Европі, одну на північ і другу на південь континенту. Він теж бажав би ще використати свій вплив на приспішення договору в справі европейської армії з участю Німеччини та на завершення плянів організації тої армії. Сам ген. Айзенгавер в Парижі оминає тепер настирливих репортерів та їх запитів.

Літовище в Нюарку відкрите для військових літаків

Нюарк. — Рухливе колись літовище в Нюарку зовсім спорожніло від 11 лютого ц. р. Замкнення його було спричинене катастрофою літаків, що траплялися в його околиці. У найближчий понеділок, о год. 9. ранку це літовище знову буде відкрите, але виключно для військових літаків. Користання з літовища буде обмежене, — літаки зможуть приземлюватись і відлітати лише удень, при сприятливій погоді. Отож лет літака буде відбуватись при найкращих обставинах, коли око пілота зможе все досконало спостерігати. Керування інструментами буде виключене.

Пів сторінки українських писанок в американській газеті

Честер, Па. — Місцевий „Таймс" з 8-го квітня помістив майже на пів сторінці низку фотографій з виробу українських великодніх писанок. В десяти фотографіях представлено складний і рівночасно простий процес прикрашування писанок, підкреслюючи майже 1000-літню традицію цього незрівняного українського народного мистецтва, що здобуває собі право громадянства теж в цій країні. Спосіб прикрашування писанок задемонстрував для газети Теодор Турлик, що відфотографований у вишиваній сорочці й сам виглядає, як писанка.

Скиталець з 1947 р. очолює 10-мільйонове підприємство

Ню Йорк. — Леон Йолсон, — тепер Джолсон, — що приїхав бездомним і безмастним скитальцем з Европи в 1947 р., доробився вже десятьмільйонового мастку в Америці й саме склав присягу як американський громадянин. Він походить з Польщі, був націстівським в'язнем і в концтаборі дістав витатуване число на рамені. Він і його жінка не знали ні слова по англійськи, коли приїхали в Америку, одначе негайно почали вчитися. З початку діставали по $90 місячно на прожиток від організації Юнайтед Сервис оф Ню Амерікенс, а потім дістали там позичку висотою $2,000 на закладення бизнесу. Вони основували американську й канадійську філію швальних машин фірми Некі, яку вони колись репрезентували в Польщі. Останнього року американський бизнес Йолсона досягнув десять мільйонів. У признанні за гостинність Америки Йолсон, з нагоди придбання права громадянства, дарував $10,000 на стипендію при учительськім факультеті Колумбійського університету в Ню Йорку для кваліфікованих скитальців.

АДМ. МЕК КОРМІК ОЧОЛЮЄ ФЛЬОТУ КРАЇН АТЛАНТІЙСЬКОГО ПАКТУ

Норфолк, у стейті Вірджінія. — Лінді Д. МекКормік, адмірал американської воєнної фльоти, відчинив тут головну квартиру як верховний командувач союзної фльоти країн, належних до Північно Атлантійського Пакту. Це найбільша воєнна фльота в цілій історії людства. Не зважаючи на цю силу, адмірал попередив, що вона під теперішній час обмежена і тому представляє „неприймальний риск". Він теж візвав аліянтські країни підтримати ці міжнародні фльоти. — Нова команда була створена як відповідник Верховній Команді Европи, на чолі якої стоїть ген. Двайт Д. Айзенгавер. При відчиненні квартири об'єднаних морських сил були приявні деякі дипломати і військові представники, що станули на „позір", коли з машту стягано прапор Злучених Держав, а на його місце вивішено новий прапор, синьо-золотий, як емблем нової команди. Команда адмірала МекКормика простягається від Північного бігуна аж до Зворотника Рака і від Західної півкулі аж до берегів Британії й Европи. Це найбільша морська команда, передана одній людині від часів, коли Христофор Колумб був наймснований Великим Адміралом Океанських сил в 15 сторіччі.

Революція в Болівії не вдалася

Буенос Айрес. — За звідомленнямм з Ля Паз у Болівії, болівійська армія під командою начальника штабу, ген. Умберто Торес Ортіс, поволі перемагає сили революціонерів у Болівії. Наспіли вісті, що два головні провідники революції, а це давніший міністр внутрішніх справ, ген. Антоніо Селема і Герман Сілес Зуазо, голова Краєвого Революційного Руху, вже залишили територію Болівії. Болівійська амбасада в Буенос Айрес оприлюднює одержання телеграми, підписаної Ортізом, що збройні сили, вірні голові країни, ген. Уґо Болівіянові, опанували важливі становища і мають контролю над країною. Кандидат на революційного президента, д-р Віктор Паз Естенсоро, не міг обняти уряду президента, до якого він зголошує претенсії на підставі висліду загального голосування в травні 1951 р.

Перемога Аденауера в виборах в Баварії

Бонн, Німеччина. — Вислідн громадських виборів в Баварії показують, що партія Християнського Союза, до якої належить канцлер Західної Німеччини Аденауер зискала легку перевагу над соціялістами. Партія Аденауера дістала 26.4% голосів, а соціялісти 26.1%. Соціялісти мали перевагу в більших містах (Фюрт, Нюрнберг, Мюнхен), а католики в сільських районах. Баварська партія одержала 10.4%, а окрема партія німецьких переселенців аж 9.8% голосів. Комуністи мали тільки 2.5% голосуючих, а в 1948 році за ними голосували 4.6 відсотків, отже сила комуністів змаліла майже на половину.

Чехи продають зброю червоній Кореї

Стокгольм, Швеція. — Червоні китайці, що воюють у Кореї, дістають зброю і машини з Чехословаччини, головно вироби фабрики Скода. Зброю перевозять до польських портів, звідки двадцять вантажних кораблів достарчає її до Китаю. Відділ польської поліції береже, щоб ніхто не міг зблизитися до корабля, крім залоги, що єдина може заладовувати зброю — члени залоги одержують вищу платню і мають дозвіл провозити без мита такі товари, як китайський шовк, годинники, фотографічні і радіові апарати, які в Польщі продають за астрономічні ціни на чорному ринку.

Справа Тунісу в О.Н. впала ще перед голосуванням

Об'єднані Нації, Н. Й. — Справа туніських націоналістів не дісталася на порядок нарад Ради Безпеки ОН і внесок цей упав ще перед голосуванням, бо одинадцять членів Ради Безпеки могли висловлюватися ще перед відроченням нарад та заявити, як вони будуть голосувати в цій справі. За внеском були п'ять держав, проти дві, а чотири здержалися. Після тих заяв промовив делеґат Пакістану і оборонець туніського внеску, проф. Агмед Бохарі, заявляючи: „Сьогодні день 10 квітня, ввійде в історію ОН як день, коли покладено основи для придушення вільної дискусії в О.Н."

Ачесон вибирається на відвідини Бразилії

Вашинґтон. — Секретар стейту Дін Ачесон виїде до Бразилії з місією „доброї волі" найближчого місяця. Поїздка обчислена на те, щоб запевнити Бразилію й інші південноамериканські республіки, що Злучені Держави не занедбують політики сусідського співжиття з ними, не зважаючи на важливі справи в Европі, Азії й в інших країнах. Разом з Ачесоном поїде туди асистент департаменту стейту Едвард Дж. Мілер. Відвідини мають теж пригадати країні, що президент Бразилії, Хетуліо Д. Варґас, готовиться до відвідин Злучених Держав з кінцем поточного року. Урядовці в столиці не скривають своєї турботи з цього, що в південно-американських країнах від кількох останніх років запанував неприязний настрій з уваги на те, що ЗДА зосередили в собі проблеми „холодної війни" з інших країн.

Шевченківський вечір на Каліфорнійському університеті

Берклі, Каліфорнія. — Мирослава Таморуґ, яка студіює політичні науки і мови на Каліфорнійському університеті в цьому місті, влаштувала мин. місяця окремий вечір, присвячений пам'яті великого українського кобзаря — Тараса Шевченка. В доповіді англійською мовою вона познайомила приявних з життям і літературною творчістю Поета, — ідеали яких стали основою відродження української нації та мають все-людське значення. Для характеристики цеї творчости п-на М. Таморуґ відчитала низку поезій Шевченка в англійському перекладі. Це не був перший того роду виступ цеї студентки, що своїми частими доповідями інформує американських студентів про теперішнє положення України та визвольні змагання українського народу.

МІЛЬЙОН ДОЛЯРІВ НА НАУКОВІ ЦІЛІ

Ню Йорк. — На досліди керування промисловістю, Масачусетський Інститут Технології отримав від Фундації Слона мільйон долярів. Відділ таких дослідів існує при згаданім інституті від 1950 року й був заснований Фундацією Слона, що тоді призначила цьому відділові (школі) понад п'ять мільйонів долярів.

СОВЄТИ З'ЯСОВУЮТЬ СВОЄ СТАНОВИЩЕ В СПРАВІ НІМЕЧЧИНИ

ПОГОДЖУЮТЬСЯ НА ВСЕ-НІМЕЦЬКІ ВИБОРИ ПІД НАГЛЯДОМ 4-ОХ ДЕРЖАВ, А НЕ О.Н.

Москва. — Совєтська преса проголосила текст совєтської відповіді на західні ноти в справі совєтських пропозицій відносно Німеччини, в якій Москва знову повторює своє домагання чотиродержавної конференції в цій справі та погоджується на все-німецькі вибори, але під умовою, що вони відбудуться під наглядом комісії з представників чотирьох окупаційних великодержав, а не Об'єднаних Націй, як це рекомендували Злучені Держави, Британія і Франція. Совєтську ноту в цій справі передано попереднього дня західним амбасадорам в Москві. Совєтський уряд заявляє, що він не бачить причини, які могли б виправдувати дальшу проволоку в нарадах в справі Німеччини. Навпаки, він вважає, що дальше зволікання з цею проблемою збільшує загрозу третьої світової війни. Тому він домагається „негайного" обговорення німецької проблеми, переведення все-німецьких виборів під контролею чотирьох великодержав та встановлення невтральної і суверенної Німеччини, яка зайняла б своє становище між Сходом і Заходом. Відповідаючи на іншу видвигнену Заходом проблему, а саме щодо обмеження німецьких зброєнь, совєтський уряд не погоджується з цим, вважаючи, що Німеччина повинна мати таке саме право на організацію своєї власної оборони, як його признано договором Японії. Кремль теж стоїть на становищі, що Німеччина повинна мати суверенне право у відношенні до інших країн, проте вона повинна зберігати повну невтральність в суперечностях і спорах між великими політичними бльоками. Відносно східних кордонів Німеччини, совєтський уряд вважає, що цю проблему остаточно вирішено на конференції в Потсдамі, отже той кордон повинен залишитися на теперішній лінії Одри-Нісси. Найзамітніше в совєтській ноті те, що Москва погоджується на все-німецькі вибори „в найближчій майбутності", хоча і з застереженням, що ці вибори повинні відбутися під чотиродержавним наглядом, а не під наглядом ОН, як цього вимагали західні аліянти. В державному департаменті у Вашинґтоні вважають, що теперішня совєтська нота є тільки повторенням попередньої та не дає жадних більших надій на будь-які зміни в німецькій проблемі. Міністерство закордонних справ Британії відмовилося від будь-яких коментарів на тему тої ноти, заявляючи тільки, що британський уряд раніше обміняється в цій справі думками з урядами Злучених Держав та Франції. В урядових колах Західної Німеччини заявляють, що теперішня дипломатична акція Москви не припинить ані не відверне Західної Німеччини від намагань до оборонного об'єднання з Зах. Европою.

БРИТАНІЯ ДАЄ ВІЙСЬКОВІ ҐАРАНТІЇ ЗАХІДНІЙ ЕВРОПІ

Париж. — Британський уряд рішив дати шістьом країнам західно-европейської оборонної спільноти всі військові ґарантії, запевняючи їм автоматичну військову допомогу на випадок совєтського нападу на них. Ці ґарантії відносяться до Франції, Німеччини, Італії, Бельгії, Голандії та Люксембурґу. Це рішення, яке буде офіціяльно проголошене в половині цього місяця, становить сензацію в европейській політиці та розвіває останні сумніви щодо британської рішучости в спільній оборонній підготовці. Ґарантії означають, що на випадок совєтського нападу на Німеччину, Італію, чи будь-яку іншу західно-европейську країну, Британія автоматично і без застережень приступить до війни. В політичних колах вважають, що це рішення Британії остаточно перерішує та приспішує завершення договору в справі европейської армії та його ратифікації урядами і парляментами заінтересованих країн. Подібні ґарантії запевнила Европі вже теж Америка. Теперішні британські ґарантії відносяться головно до Італії і Німеччини, бо для інших країн европейської оборонної спільноти вони вже були встановлені договором в Брюссель в березні 1947 року.

Наради в Кореї тривали пів мінути

Токіо. — Вчора в Панмунджом відбулася найкоротша конференція в справі перемир'я в Кореї, бо тривала тільки 30 секунд. В цьому часі комуністичний представник склав тільки коротку заяву, підтримуючи дотеперішнє своє домагання совєтської участи в невтральній комісії та права на будову аеродромів під час перемир'я. Тому, що аліянтські представники не мали на цю тему жадних коментарів, дальші наради відложено до чергового дня. В тій комуністичній заяві, що мала тільки 60 слів, червоні цим разом вже не повторили натяку на те, що вони готові відступити від домагання включити совєтського представника в невтральну контрольну комісію, якщо б аліянти погодилися на будову аеродромів в Північній Кореї під час перемир'я. Таку комуністичну пропозицію — „компромісу" назвав аліянтський представник попереднього дня „торгівлею нічим за щось".

НЕВПИННА СТРУЯ АМЕРИКАНСЬКОЇ ЗБРОЇ ДЛЯ ЮГОСЛАВІЇ

Беоґрад, Югославія. — Від кількох місяців всілякі роди американської зброї пливуть невпинною струєю до Югославії, щоб відповідною розбудовою та озброєнням армії маршала Тіта скріпити південне крило західно-европейської оборони — заявив вчора ген. Джан Гармоні, голова американської військової місії в Югославії. З кінцем цього місяця американські старшини і спеціялісти вперше спостерігатимуть, як югославські вояки дають собі раду і орудують американською зброєю в полі. Постачання американської зброї для Югославії охоплювало досі боєві літаки, танки, панцерні автомашини, протитанкову і протиавіяційну зброю, гармати та велику кількість різноманітного військового устаткування. Американські старшини допомагають югославській армії познайомитись з цею зброєю, як теж групи югославських старшин відбувають відповідні курси в Злучених Державах. Цю військову допомогу, як і зброю, Югославія дістає на підставі давнішої програми взаємної оборони і вона не зобов'язана платити за неї. Американська військова місія в Югославії складається тепер з 28 осіб, але в найближчому часі вона має бути поважно збільшена.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. **at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.**

Re-entry as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879 Pending

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75

За кожну зміну адреси платиться 10 центів

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ВИБОРИ, МИР І ПОДАТКИ

Кандидат на республіканську номінацію на президента, генерал Двайт Д. Айзенгавер, почав свою кампанію таким сильним та успішним наступом, що здавалось, що сенатор Роберт А. Тефт, республіканець з Огайо, немає уже найменших виглядів на вигру. Тим більше, що сам ген. Айзенгавер не причинився до тих успіхів, бо не веде ніякої кампанії, протилежно до сен. Тефта, який постійно в дорозі й сам докладає усіх зусиль, щоб перетягати виборців на свій бік. Та це могло так видаватись тільки тим, що не визнаються на виборчій машині й не знають настроїв населення. Зате сенатор Тефт усі ці речі добре знає; він же ж на тому, так сказати б, зуби з'їв. Його перемога в республіканських правиборах в стейті Іллиной виразно вказує, що Тефт політичний стратег та що має поважне число прихильників. Через те може прийти на Республіканській конвенції до такого гострого двобою між ним і ген. Айзенгавером, що ні один з них готов не дістати потрібної для вибору більшости.

Та про це згадуємо тільки мимоходом, бо нам йдеться головно про політичні плятформи кандидатів. Це, як знаємо, найслабше місце в ген. Айзенгавера. Зате погляди Тефта відомі навіть і без аґітації з його боку.

Сенатор Тефт не є сьогодні таким ізоляціоністом, яким він був давніше. Але й не є він за тою допомогою Европі та вільному світові, яку їм даємо. Він належить до тих, які бояться, що Америка такого великого тягару не видержить. Головним кличем в його аґітації це — зменшення податків. Якраз цей клич, як загально стверджують, здобуває йому найбільше прихильників. Це гасло так сильно впливає на населення, що й демократичні кандидати починають про те саме говорити і тому деякі економісти заповідають, що хто б не виграв при виборах у листопаді, податки будуть зменшені, хіба, що вибухне війна. Але якраз війну обидві головні партії виключають. Генерал Айзенгавер уже кількома наворотами запевняв, що Північно Атлантійський Пакт є ґарантією тривкого миру. **Але на цей Пакт можуть покликуватись радше демократи, бо ж він зродився в час демократичної адміністрації! Айзенгавер може користати тільки тому, що він „республіканський Труман". Але якраз проти такого кандидата сенатор** Тефт та його прихильники, що бажали б бачити в Вашинґтоні глибші зміни, можливо навіть не так у закордонній політиці, як у внутрішній. Це пізнати особливо виразно тепер, коли сталеві підприємства поставились неґативно до зарядження Трумана перебрати під урядовий заряд сталеву промисловість з приводу загрози страйку. Це зарядження вважають „неконституційним", себто „незаконним" не тільки республіканці, але й чимало демократів.

Для нас особливо важне, що як партії, так і їхні кандидати вважають своїм головним арґументом — мир. Під тим треба розуміти кінець війни в Кореї, а теж відсунення небезпеки вибуху третьої світової війни на довгий час, хоч ні одна партія не заявляється за припиненням зброєння. Навіть сен. Тефт є за дальше зброєння. Він тільки твердить, що зброєння можна зменшити без шкоди для військового поготівля і так зменшити податки.

До цього можемо ще додати, що Сталін добре знає, що робить, коли саме тепер посилює свою „мирову пропаґанду". Поменшення зброєння в Злучених Державах означало б безробіття і новий клопіт для нового уряду. Та нема потреби тим журитись, бо ж Кремль розголошує через зааранжовану ним Міжнародну Господарську Конференцію, що готовий до більйонових замовлень в Америці . . .

РОСІЯ—НАРОДОВБИВЕЦЬ

Тяжко припустити, щоб на добро Росії вийшов шовінізм російських політиків, які, всупереч фактам, твердять, що Росія ніколи не була насильницькою, а лише страждала від інших народів. Серед тих, що кривдять Росію, ці журналісти називають насамперед українців, а далі усіх кавказців, білорусів, козаків й інші „народи Росії".

Результат наклепів російських журналістів цілком протилежний їхнім задумам. В обороні історичної правди, народи змушені подавати до загального відома факти, про які росіяни намагаються не згадувати. І факти ці такі страшні, що пізнавши їх, Росію можна окреслити лише одним словом — народовбивець. Факти ці переконують світ, що не лише сталінська Росія — СССР завойовує і винищує народи, але, що так увесь час діяла й царська Росія. Себто, що, винищування слабших народів притаманне імперському духу Росії.

Цікаві подробиці про російські завоювання приносить свіже видана російською мовою в Мюнхені праця **А. Уралова „Народовбивство в СССР. — Вбивство чеченського народу"**. Як мотто до книжки, автор подав уривок з поеми Пушкина „Кавказький полоненик", де так стверджується „мирне" (за запевненням „демократичної" російської преси) приєднання Кавказу (подаємо в прозовому перекладі): „Все підкладне російському мечеві. Горді сини Кавказу, — ви змагались й жахливо гинули; але вас не вирятувала ні ваша кров, ні зачаровані броні, ні гори, ні рвучкі коні, ні любов дикої волі!"

Кавказ, — *прекрасна країна бідних, але вільних і добрих народів*, — став віддавна жертвою нападів жорстоких завойовників з Москви. Так, вже Петро І. послав військо, щоб підкорити Кавказ, але, потерпівши поразку (1712 р.) був змушений відступити. Катерина II. знову нападає на Кавказ, а військами керує тоді її відомий генераліссімус Суворов. Кавказці, після відважної оборони, почали дізнавати поразок й ця доба війни скінчилася захопленням у полон провідника оборонців Кавказу Імама Мансури (1791 рік).

Але Кавказ не хоче таки коритись чужинцям. Під керівництвом Казі-Мулли, Гамзат-Бека, а пізніш славного Імама Шаміля, народи Кавказу й далі вмирають за свою волю. Боротьба була успішна й 1834 року утворюється незалежна північно-кавказька держава — „Імамат Шаміля", що проіснувало рівно тридцять років. Але й ці тридцять років — це неперестанна оборона проти Росії. Бо ще 1828 р. російський імператор Николай І. (а не Сталін) дав наказ: „підкоення гірських народів, або винищення непокірних". Винищування велося так жорстоко, що, за даними царських офіційних джерел, в початку сорокових років 19 століття, половина всіх площинних аулів Чечні була спалена. Росіяни-офіцери, що брали участь у війні лишили свідоцтво про ці підпідкорення, коли з гірських лісів де-не-де „видніють російські сиґнальні прапори — палаючий аул". За російськими джерелами, у цій лише війні брала участь, з боку Росії, армія — на початку в 150 тисяч, а пізніш 300 тисяч вояків, яка понесла величезні втрати в людях, зрозуміло, що населення Кавказу не могло оборонитись проти такої сили й 1864 року росіяни окупують увесь Кавказ.

Росіяни почали (як і за Сталіна) виселяти чеченців, даґестанців, осетинів і черкесів. Це виселення провадилось настільки нелюдськи, що викликало протести чужих держав. У 1877 році, в Чечні й Даґестані здіймається повстання проти окупантів. Росіяни знову перемогли й народні провідники були повішені. Один з цих провідників, на питання російського „суду", чи признає він себе винним, відповів: „ми визнаємо себе винними лише перед Богом і чеченським народом, що, не дивлячись на понесені жертви, ми не потрапили відновити свободу, що її нам дарував Бог".

Цю свободу кавказці відновили лише 1918 року, але білі росіяни знову пішли війною на „бурлячий вулкан", як висловився ген. Денікин про Чечено - Інгушетію. Білі росіяни втратили багато своїх сил на боротьбу з свободолюбними народами й тим допомогли закріпитися *большевикам*, які, їхніми слідами, теж пішли проти Кавказу. По довгих війнах, знову Росія, — на цей раз вже червона, — окупувала Кавказ. Проте повстання тривали далі й, разом з тим, не спинявся большевицький терор. Так, напр. лише в 1935 р. у самій тільки Чечні заарештовано біля 35 тисяч населення, з яких повернулись тільки одиниці. Не припинялася боротьба Кавказу проти Росії й підчас 2. світової війни. У відповідь — все зростає терор Москви, аж доки Сталін не виконав таки заповіту Миколи І.

У 1943-44 роках всі чеченці, інґуші, балкарці і карачеївці, були виселені. Куди їх вивезли, де їх повбивали, чи всіх знищили, чи живий хтобудь ще з них, — про це, тут невідомо. На місця цих вивезених народів, а також на місця частинно вивезених даґестанців, осетинів, кабардинців і черкесів — прийшли колонізатори — росіяни числом понад мільйон.

Це — лише кілька даних з багатої змістом книжечки. Переглядаючи її, читач здригається від сорому й жаху, що існує ще на світі така жорстока тиранія.

Тиранія — страшне явище, й не менш страшне, що існують ще несумлінні оборонці цієї тиранії. Оборонці тиранії, — російські еміграційні політики й публіцисти хіба ж знають, що домагаючись затримання при Росії всіх награбованих Росією чужих земель, вони обороняють самий принцип насилля. А якщо так, то вони обороняють і Сталіна найвиразнішого сьогодні носія насилля.

Хіба ж кавказці залишали свої прекрасні гори, щоб йти завойовувати російські рівнини? За що Росія знищила ці шляхетні народи? І чи не варто тим росіянам на еміґрації, які називають себе демократами — ствердити вселюдно, що Росія скривдила багато народів й що вони — демократи — прагнуть цю кривду направити. А направити можна лише єдиним шляхом, — звернути награбоване.

Але „демократи" не тільки не думають притримуватись принципів демократії, а навпаки, виступають проти тих, хто хоче так мало — привернути собі свої давні права. Ті права, які, — вогнем і кров'ю, — відібрала від мирних народів імперська Москва.

Іван Желіско

Чи не чергова сателітська держава?

(Допис з Німеччини).

Щоб вигравати на часі, Совєти висунули тим разом проєкт зневтралізування активного потенціялу Німеччини. Як принаду вказують вони німцям виноград, як — вибори в цілій Німеччині, невтральна як до Заходу так Сходу німецька національна армія, повна регабілітація чести німецького вояка, привернення всіх громадянських прав бувшим гітлерівцям, тощо.

У відповідь, західні держави висунули контрпропозицію сфіналізування договору з Австрією, і беззастережної згоди Совєтів на дійсно демократичне, без ніякого окупантського натиску, під наглядом комісій Об'єднаних Націй, переведення виборів також і в совєтській зоні Німеччини. Пропозицію західних держав стрінула зимна мовчанка.

В кожному разі — одне ясне в цій грі — наявна слабість або начасна неготовість до рішальної розгри Совєтів. Совєти добачили, що з такою напругою і метушливістю ліплена вавилонська вежа „миру" показує щораз більші розколини.

Французькі й англійські політики, які досі чіпалися примани „мирного" зговорення з Совєтами, оманювали себе, що обраний ними шлях веде до упраґненого всіма „миру" в Европі. Миру — коштом нім. активного потенціялу Німеччини. Сьогодні вже і ці, досі так вперті противники ремілітаризації, бачать, що може і краще таки мати німецьку національну армію як рівноправного чинника спільної европейської армії, ніж зовсім собі на боці, окрему, з заходом нічим не пов'язану німецьку армію, яка в любий момент змогла б обернути кріси проти заходу, в першу чергу — проти Франції. І Франція й Англія, здається, починають уже розуміти, що дальша їх доля таки, і то невмолимо, залежить від тактики Совєтів.

Рівнож і неодного німецького Міхеля новий совєтський „майстерштик" дошкульно вдарив по голові — покінчити раз на все з усякими експериментами ремілітаризації. Всі мури, паркани, завулки і перевулки німецьких міст, фабрик, помазані крикливими, яркими зазивами комуністичних нічних мистців малярської кисти: „З Москви — ангел миру!" „Всі німці за круглим столом подайте собі руки!" „Проч з новою війною й її страхіттями!" „Хай живе вічний мир!" „Не кріси, не гармати, не торністри — але праця, хліб і дах над головою нам і нашим родинам!" „Не рабський однострій, але пристойний одяг на неділю і свято!" Ну, і тут нагло Москва вдаряє неабиякою довбнею: І кріси, і гармати, і однострої! І щойно тепер і німецьким Міхелям стало прояснюватися, що не тільки американські „імперіялісти - мілітаристи" хочуть зробити з нього жовніра, але що і також кремлівський „ангел миру" хоче бачити, і то якнайскоріш і кріси і гармати й однострої, очевидно не американського, але вже чисто совєтського фасону та фабрикації... Показалося, що вся комуністична впорчива пропаґанда: „Ніколи вдруге кріс у німецькі руки!" — це тільки хвилева, тактична брехня.

Всі признаки вказують, що Совєти заключать комедіянтський „сепаратний договір з „всенімецьким національним урядом" — утвореним з комуністів і дрібки нібито „партійних" прихвостів як совєтської зони, так зах. Німеччини. Кандидати на „міністрів" такого „національного" уряду вже голосяться з західної Німеччини і то на випередки, як б. міністер і президент спільного сван-

(Закінчення на сто. 4.)

М. В. Дольницький.

Мариво нової зброї

Недавно трапилася в Кореї така подія: сильний відділ червоних атакував з великим завзяттям американську частину на одному із відтинків фронту. Сержант, що проводив цею американською частиною, завваживши, що амуніція, яку мав до диспозиції, вичерпується, кинувся до радіоприймача і просив про негайне вислання літаками нової амуніції. Коли червоні ще більше натискали, запас амуніції вичерпався. Сержант з розпукою глядів на небо, шукаючи літаків з так бажаним новим ладунком амуніції. І дійсно, літаки надлетіли і почали скидати великі пачки. Червоні пристали, а сержант і його вояки кинулися розпаковувати скинений ладунок. На превелике їхнє здивування і розпач вони побачили, що в скинених пачках нема ані одного набою, але... машинки до писання. Очевидно, хтось на летовищі поза фронтом, поспішаючи, заладував до літаків не ті пачки, що треба було.

Червоні почали наново скажену атаку. Тоді сержант, не довго думаючи, дав своїм воякам наказ: кидати на наступаючих червоних машинками! І одна за одною, нові машинки до писання полетіли в сторону наступаючих. Серед червоних зчинився крик, чути було якісь вигуки і за хвилину наступаючі колони пішли у відступ. Тривало довго, заки вони знову почали наступ, та тоді сержант мав до диспозиції доволі справжньої амуніції і зміг атаку червоних відбити і врятувати позицію військ ОН.

Що стримало атаку червоних? Страх перед новою зброєю. Червоні подумали, що машинки до писання, яких вони, очевидно, не бачили, це є ця нова зброя.

Мариво нової зброї непокоїть не тільки червоних на корейських фронтах. Воно займає уми штабів армій по обох боках залізної завіси, непокоїть цивільне населення. Попри постійні запити, коли прийде мир, не сходить з уст людства питання: яку нову зброю застосують в новій тотальній війні?

Дві держави ведуть перед в підготові нової, інколи означеної, як таємна, зброї. Це СССР і ЗДА.

Про те, яку нову зброю продукує та розвиває СССР, маються дуже скупі відомості. В тотальних державах про це не говориться і не пишеться. Зате ЗДА, вірні переконанням, що промовчування ще не забезпечує повністю таємниць, що можуть таки подати до загального відома.

І так, найбільше відомою новою, і щораз поліпшуваною зброєю є жахлива атомова бомба. Сьогодні продукують різні її роди; бомби для безпосередньої атаки, бомби, що вибухають під водою, під землею, безпосередньо над площиною землі і води.

Застосовуючи засади атомової бомби, приступлено вже до продукування атомової артилерії. Идуть спроби із застосуванням атомової сили для порушування літаків.

Дальшою зброєю — це воднева бомба, яка тепер в стадії розвитку. Її сила куди більша від сили атомової бомби. Дальше, в повному розвитку ракетні бомби, що їх не треба возити літаками, але які самі летять на місце призначення. Цей рід зброї сильно удосконалено в останній час. Керовані з-за фронту бомби і ракети, це тільки початок великих можливостей. Вже пороблено незвичайно вдатні спроби із літаками, кероанвими апаратами з землі, радаром, які спроможні не тільки бомбардувати, але також, що незвичайно важливе, робити автоматично знимки ворожих позицій, та після виконаної роботи, з допомогою апаратів, що ними керують, вертатися до баз. Ці літаки вивінувані „електричними мізками" та потраплять виконувати доручені їм завдання з незвичайною точністю. Ці, керовані далеко поза фронтом, безпілотні літаки та бомби, мають можливість самі шукати, наприклад, за надлітаючими ворожими літаками. В такій ситуації, ці бомби самі міняють курс і, немов хорти, женуться за ескадрою літаків, та нищать її в повітрі. Ці спроби і експерименти мають на меті розв'язати проблему евентуальних атомових атак ворожих літаків на запілля чи на міста. Бомби і літаки з електричними мізками зуміють таким чином стримати і унеможливити атаку атомових бомб на Америку чи на великі з'єднання військ поза фронтом, охороняти міста, фабрики, порти тощо.

Попри розвиток атомових, водневих і ракетних бомб, попри удосконалення і доведення до перфектности уміння керувати безпілотними літаками, почато експерименти із іншими родами зброї: новим типом мало-калібрової пальної зброї, з яких найважніша є рушниця, що потрапить стріляти зза вугла. Це має велике значення і матиме рішальне застосування в боях по містах. Така рушниця має закручене дуло, на право чи на ліво. Вояк, захований за муром, бачить свою ціль з допомогою оптичного приладдя, його ніхто не бачить.

Це ще не все. Нові роди танків, нові роди автомашин, нові гармати і інші роди зброї для боротьби в повітрі, на землі, під водою.

Накінець слід згадати панцерні одяги для вояків в першій боєвій лінії. В Кореї вже застосовано на деяких відтинках, вперше, в історії, цю панцерну охорону. Вона ще не дуже удосконалена, доволі тяжка і не дуже практична, якщо йде про поворотність вояків, та все ж, як твердять звіти, доволі успішна. Мається враження, що середньовіччя з панцерами відроджується.

В шуканні за новою зброєю, ЗДА, напевно СССР, що пробують роздобути всі американські таємниці, ведуть свої експерименти в двох напрямках: збільшити нищительну силу своєї зброї і підвищити якість власного устаткування для забезпеки власних вояків.

Перегони у винаходах нової зброї набирають щораз більшого розгону. Не про все, що вже удосконалено, не про все, що в стадії експериментів, відомо загально. Та все ж з цього, що подано до загального відома, виходить, що нова світова війна буде жахливіша, як всі війни разом, що їх людство досі пережило. Мариво нової жахливої зброї в повітрі й її нищівну силу може відчути цілий світ кожної хвилини. В тузі за миром, йде найбільше зброєння, яке знала досі історія.

Лев Ясінчук

ОБЛОГА ЛЬВОВА В 1939 Р.

(Уривок з повісті „Данина Молохові").

(3)

Нараз горою проноситься гудіння й гуркотіння моторів. Надлетіла німецька ескадра; три літаки. Поліція розскочилася; поставало їх по трьох попід каменицями з обох боків вулиці, з крісами готовими до стрілу, зверненими проти Левчуків. Трос Левчуків і служанка стояли на вулиці перед барикадою, маючи за плечми дула двох гармат, з обох боків по три кріси, а над собою три німецькі літаки. Левчук був певний, що як тільки німецькі летуни помітять гармати за барикадою, то кинуть бомби й тоді нарешті буде всьому кінець. Але оглянув на сина, що стояв твердий, немов запеклий, неначе йому також усе було байдуже. Жаль стиснув серце Левчука. Заблукана переляканa пташка присіла на галузці придорожного дерева і цвірінькала, немов прощальну пісню. Ескадра надлетіла і скинула бомби, що впали на сусідню вулицю.

Поліційна ескорта опам'яталася. Казала Левчукам піднести руки вгору й іти одне за одним, гусаком. Йшли, куди їх вели.

В бічній камениці при вулиці Шептицьких був створений окремий *поліційний уряд* для таких мабуть, як арештовані. Левчуки ввійшли в будинок. Завели їх у кімнату, де поручник поліції відгороджений поруччям приймав звіти ескорти.

— „Панс коменданцс", ми привели злочинців, що стріляли з вікна й застрілили польського жовніра на Збаразькій вулиці. Найшли ми в них гроші, апарат фотографічний, печатку, мапки з обєктами військовими і забрали їхні особові документи. Все те викладав звітовик перед комендантом.

А тепер почув Левчук, у чому його обвинувачують. Нема жартів; застрілити жовніра в часі війни. — за це не помилують. Але мало не розсміявся, коли побачив, що то за печатка і що це за мапа. Печатка — звичайна металева з повним прізвищем Левчука, якої він уживав до печатання ляком. А мапи мали свою історію. Були це фотографічні копії карт українських одягів, найкращих будівель на Україні й господарства України, зладжених Господарською Академією в Подєбрадах для світової вистави в Шікаґо, що відбувалася в 1933 р. На доказ, що карти зроблені й вислані на виставу, Академія прислала Левчукові копії, а він їх передержував як цінну пам'ятку. Коли Левчук побачив на столі ті карти, то аж віддітхнув. Але й комендант поліції, бачиться, був людина недурна, бо відразу оцінив що „це господарські нариси".

— Чи ви перевели основну ревізію в помешканні, чи лише побіжну? — питає комендант поліцаїв.

Комендант прикликав цивільного детектива, дав йому ще трьох справжніх поліцаїв і післав їх з Левчуком на ревізію до його дому.

Цивільний детектив ішов попереду, за ним Левчук, а за Левчуком три поліцаї. Коли входили у двері камениці, де жив Левчук, один не витерпів довше, вхопив його за обшивку і крикнув: „я ці дам Украіне!".

Ввійшовши у помешкання, детектив узявся зараз за роботу, шнираючи передовсім між книжками й паперами. Перевертав понищені папери в коші, а навіть розпростирав зужиті в кльозеті. Нараз заглянув закриту машину до писання. Детиктив відкрив її і Левчук щойно запримітив, що на вальці натягнутий папір частинно записаний.

— Чия це машина?

— Моя.

— Хто на ній пише?

— Я.

— Тільки ви?

—Так, тільки я.

— Ви це писали? — показує на записаний папір.

— Я.

Детектив зняв папір і сховав у кишеню. Був це початок статті для американської „Свободи", якої Левчук не докінчив вечером напередодні війни.

Один поліцай сів на кріслі, поклав собі кріс на коліна й напроти себе казав сидіти Левчукові. Інші поліцаї пішли в пивницю розпитувати співмешканців про життя Левчуків. Час від часу входив котрийсь поліцай з пивниці і щось шептав тим, що залишилися з Левчуком. Видно, що були це звіти про зібрані відомості. З поводження поліцаїв, Левчук зміркував, що ці вісті не були погані.

Левчук станув перед комендантом і ескортуючий поліцай щось йому пошептав. Комендант приказав покликати інших членів групи Левчука. Ввійшла дружина, син і дівчина. На лиці кожнього з них слідні перестрах і безнадійність. Але це тривало тільки хвилину.

— Панство є вільні, — сказав комендант.

Йдучи додому, завважив Левчук знищення міста. Будинки якщо не порозбивані, то понадщерблювані. Вежі пишнього костела Єлисавети сторчали поламаними ребрами. Плитки хідників позривані; з них покладені барикади напоперек вулиці в різних напрямках. На всіх перехрестях вулиць стояли військові стійки. По вулицях проходили вояки, деякі з них мали кріси на звичайних мотузках. Всюди глухо й тишина. Вулиці пусті. Тільки десь хтось бігом промигне поуз каменичні двері. Ширяться вісті добрі й лихі. Польська артилерія нібито збила німецького літака, що лежить поломаний коло пам'ятника Міцкевича на головній вулиці в самому середмісті. Цікаві біжать подивитися, але ніякого літака тут нема. Інші розповідають, що німці були вже під залізничою стацією й під муром Янівського цвинтаря. Дехто нібито знає, що німецьке командування вислало парляментарів до ратуша; вимагають передачі міста. Польське командування відмовило...

А гармати б'ють безперервно. Осколки розірваних гармат лежать по вулицях. Від них згинув синок українського шевця з сусідної камениці. Цікаві діти вибігають неспостережено від батьківського ока і збирають їх. Мала Оля має їх уже в пивниці велику купу. Але тепер не може вибігти на вулицю, бо при такій роботі відламок розбив їй чоло й вона ходить по пивниці забандажована. Сидить у пивниці ще один з перев'язаною головою. Це молодий мешканець цієї камениц, що пішов на війну і за кілька днів повернув з завиненою головою. Десь там у наглій атаці нібито поранили його й віддали в Кракові до лікарні. Його добра дружина, що впродовж кількох днів осамотнілости свобідно забавлялася з молодими хлопцями, тепер перекинулася в самаританку: привезла його — каже — з Кракова й припадає до нього. Він такий хворий, що дружина навіть у час спокою й тишини не випускає його з пивниці. Очевидно з наших співмешканців ніхто не вірить у його поранення.

Тимчасом на вулицях появляється щораз більше втікачів. Йдуть автами всякого роду, фіякрами, звичайними возами, на мотоциклях, на роверах і йдуть пішки. Дехто з горою клунків, дехто без нічого. Кажуть з Варшави, з Берестя, з Люблина. Значить там теж не везе.

Українців з околиці не видно в місті. Вісток нема ніяких, тільки ті, що хтось з поляків передасть Левчукові від утікачів. На мурах камениць Львова появляються писані рукою плякати. Видно, що друкарні нечинні. В плякатах закликається річники сина Левчукового, щоб голосилися до війська. Інші, молодші, повинні, голоситися як добровольці. Петра сховали у темному переділі пивниці. Двері замикають ззовні на колодку, ніби там нікого нема.

(Продовження буде).

Володимир Савченко

ЯК ЦЕ СТАЛОСЯ?

В останнім часі російська еміграція заворушилася, як у Европі так і в Америці. Можливо тому, що переконалася, що вільний світ не хоче далі приглядатись і подивляти експанзію червоної імперіялістичної агресії Москви. Отож ця еміграція хоче рятувати єдину неподільну Росію, а не її честь, честь свого народу. Дійсність доводить, що в усьому світі зростає неухильно рух за визволення народів з лабет окупантів, бажання допомогти їм стати вільними, рівними в сім'ї народів. Далі йде пропаганда, щоб створити федеративний світовий союз самостійних, суверенних держав, з метою допомогати один одному дійсно побратерськи, а не як „старший брат" — по-жандармськи.

На наших очах повстала вже така цінна організація, як ОН. Це втілення гарної ідеї — спільно вирішувати важливі справи світу. Багато доброго вже зроблено за її почином і підтримкою. Згадати б тільки повстання таких самостійних держав, як: Ізраїль, Бурма, Пакістан, Індія, Філіппіни, нарешті — війна за визволення Кореї. І ось саме тепер, у часі зростання визвольних змагань, росіяни, перебуваючи поза межами своєї батьківщини, у вільному культурному світі, залишилися такими ж імперіялістами, як і ті, що панують в Кремлі. Знайшовши гостинний притулок в ЗДА вони тут, серед волелюбного американського народу, виступають проти поневолених народів, що хотять жити вільним життям.

Недавно в Европі в м. Штуттґарті (головне місто Віртембергії) відбувся російський з'їзд. Цей з'їзд, між іншим, що на ньому визначну ролю відіграв А. Керенський, заявився за неподільну Росію.

Восени 1917 р. я перебував у Петрограді. Пригадую останню ніч перед захопленням влади большевиками. Отож ішов я вночі з 24 на 25 жовтня стар. с. до кабарету „Бі-Ба-Бо". Несподівано почулася рушнична і кулеметна стрілянина. Кулі свистіли над моєю головою. Я все ж таки продовжував іти далі до кабарету, де у мене повинно було відбутися ділове побачення. Заходжу туди. Публіки дуже мало, якось сумно. Нарешті піднеслася завіса, але й артисти були теж не в гуморі. Тут я довідався, що большевики у цю ніч атакують царський „Зимовий палац", осідок тоді тимчасового уряду. Боронили той тимчасовий російський уряд з А. Керенським на чолі тільки якась юнацька школа та так званий жіночий курінь смерти. У ту пам'ятну ніч „Зимовий палац" захопили таки большевики. Крім цього епізоду жадної збройної боротьби не було. Хто з оборонців не встиг перед опануванням палацу втекти, були в той чи інший спосіб ліквідовані. Як писали тодішні російські часописи, хоробрий вождь революційного уряду, Керенський утік і жадної спроби боротися з большевиками не зробив. Покинув на поталу решту уряду й народ. Як тепер знаємо, він дістався до Америки. Тут, сидячи в теплому затишному кутку, в нього знову віджило бажання будувати єдину неподільну Росію, лише замість червоної — білу. Я розумію, що правдивий вождь якої-небудь держави може бути переможений і відійти за кордон. Але тоді, коли він відходить із своїм урядом і військом, яке б'ється до останнього і тільки під натиском переважаючого ворожого війська мусить залишити рідну землю, як, наприклад, Симон Петлюра.

Керенський же залишився самітнім і військо його не боронило. Отож згадка про нього навіть у самій Росії залишилася негативна. Сказати — „керенщина", було ознакою презирства, нездібності на який-небудь позитивний, рішучий чин. Самозакохане пустомельство керівників тимчасового російського уряду, та їхня бездарність спричинили те, що вже в літі 1917 р. російська армія в масі була здеморалізована.

Тому Західну Европу в кінці першої світової війни довелося рятувати від почвірного союзу Злученим Державам Америки. Таким робом кров американських вояків у першій світовій війні до деякої міри лежить на совісті бездарного російського тимчасового уряду. Якщо б А. Керенський зрозумів вагу подій, то напочатку дуже легко можна було б ліквідувати купку большевиків. Але уряд А. Керенського спокійно дивився, як большевики розвивали шалену пропаганду своїх ідей, кидаючи привабливі для широких мас гасла й далекойдучі обіцянки. Большевики використали „совет салдатскіх і робочих депутатів", що здобув широку популярність серед загалу простого народу.

Цар Петро І-ий перейменував своє московське царство на російську імперію. Це сталось після полтавського бою. Це зроблено з метою показати, що Московське царство, є спадкоємцем старої назви Київської князівської держави — Русь. Разом із тим Росія стає й спадкоємцем історії України-Руси та її культури. Все це нібито давало виправдання асимілювання українського народу. Імперіялісти розуміли, що коли цей войовничий народ не буде асимільований, то, раніше чи пізніше, він відірветься від Московщини. Слідом за Петром І, його наступники неухильно провадили далі політику асиміляції України. З тою ж метою була сфальшована й російська історія. Жадної ж української школи, яка могла б подати учням історичну правду, не дозволялося. Так було аж до революції 1917 р.

Таким робом громадяни російської імперії, що вчилися в російських школах і вивчали курс сфальшованої історії, поступово призвичаїлися дивитися на Україну, як на Малоросію, що була звичайною провінцією і невід'ємною частиною російської імперії. Тільки окремі учені, що студіювали не тільки сфальшовану російську історію, а мали можливість користуватися джерелами інших культурних народів, могли знати історичну правду як російського, так і українського народів. Від Петра І-го пішло помішання двох різних державних назв та понять династії і народу.

Загарбавши українські землі, використавши її культуру, російські царі привластивши своїй державі давню назву України — Русь, рівночасно почали накидати українському народові назву й мову свого народу.

Що Україною заволоділи і правили нею чужинні царі, від того український народ не став російським, як його почали були звати з легкої руки завойовників інші держави, аж до останнього часу.

Хоч тепер питання трьох різних слов'янських народів — білоруського, російського і українського вияснено, то все таки наставлення частини російських науковців таке глибоке, що вони не в силі зрозуміти, що Україна має право бути самостійною і суверенною державою. Якщо так стоїть справа з ученими, то можна собі уявити звичайного інтеліґента-росіянина, що з дитячих років впоїв собі в кість і кров, що все те, що входить до російської імперії, то це все „русске". Нових для нього істин такий росіянин не може зрозуміти і не може примиритися з ними. Як можна зменшити російську імперію?! Навпаки, вона повинна бути велика, а навіть ще більшою.

Відмовитися від імперіялістичного наставлення — це надзвичайно тяжка річ. Пересічному росіянинові, та ще старому еміґрантові, що покинув Росію після революції 1917 р. це майже неможливо. І тільки людина високої культури, інтеліґенції, глибокого розуму і християнської моралі може собі ясно усвідомити, яке величезне значення має для його народу стати на правильний шлях, і підтримати сучасну ідею правдивого братерства народів. А власне, йдучи цим шляхом російський народ тільки виграє морально, а не програє матеріяльно.

До таких шляхетних реально думаючих людей належить росіянин Георгій Александров, що мав мужність висловити свої думки, в статті „Патріотизм і демократія", що була надрукована в „Новому Русскому Слові". Цей росіянин є правдивий патріот російського народу. Російський письменник Достоєвський в одному з своїх творів сказав, що у кожної людини в душі є краплина золота (в розумінні добра), треба її тільки відшукати. Отож, коли б побільше таких статтей, то може як не в усіх, то все ж у багатьох росіян заблисне й проб'ється назверх ота краплина золота. Тоді швидше знайдуться шляхи до налагодження мирного співжиття між сусідніми народами.

Революція 1917 р. і часи визвольних змагань (1917-1921 р.) розбурхали національно-державницьке почуття українського народу і ніякими пекельними силами його вже не можна здавити. І чи хочуть того імперіялісти, чи ні, Україна таки буде самостійною суверенною державою. За це промовляє логіка життя. Це доводить безперервна боротьба українського народу за волю. Та боротьба, що має коріння в давньому минулому, що веде далі традицію збройної боротьби в теперішньому, творить заповіти й передає зброю майбутнім лавам борців.

Україна хоче жити власним самостійним державним життям в етнографічних межах. На чужі землі не зазіхає, хоче лише відновити свою правду у своїй хаті. Мирним шляхом можна з нею більше договоритися і то на добро кожного сусіда. Тільки ж кожний сусід України повинен стати на чесний шлях. Живемо в XX. в., коли проголошена і все більше здобуває собі прихильників ідея мирного співжиття народів.

Ми твердо віримо, що червона в'язниця народів незабаром розвалиться. І від неї надовго залишиться в пам'яті людства тільки сумна згадка про панування кривавого Сталіна.

Теж хочеться вірити, що увесь російський народ стрясне з себе дурман імперіялізму й стане братом, а не катом для своїх народів — сусідів.

„СИЛА І СЛАБІСТЬ СССР"

В суботу дня 12. квітня ц. р. о год. 6 веч. в приміщенні НТШ в Ню Йорку 50 Чорч Ст. кімн. 252 проф. Юрій Бобровський виголосить другу частину своєї доповіді на вище подану тему. Після доповіді відбудеться дискусія.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

В справі Т-ва Українських Економістів

„Свободі" з 2. квітня ц. р., була стаття інж. Законова: „Професійне Т-во Українських Економістів". Як такий, що до війни працював на економічному полі і в тій ділянці не одно написав, уважаю за відповідне подати до цеї статті деякі свої завваги.

Думаю, що це помилковий погляд, що членами Т-ва Укр. Економістів, мали б бути лише „дипломовані інженери економісти і то головно ті, що з'явилися після другої світової війни з Радянської України", нібито тому, що вони мають великий досвід „у всебічному плануванні промисловости на Україні". Виходить, що автор не знає, що в не-комуністичнім устрою, плянує саме життя. Вільна думка і приватна ініціятива дають багато ліпші висліди, ніж „плани" по наказу згори. Кожний знає, що в совєтськім устрою були призначені до виготовлювання „планів" часто люди, котрих взагалі не можна у західному розумінні вважати економістами. В комуністичнім режимі займали вони, що правда, високі і добре платні посади, але видатність їх „планів" була нуждення. З тих „планів" нічого путнього не виходило. В теперішніх часах рішає вислід праці, а не здобутий хто зна яким способом „радянський диплом", чи висока посада при „плануванню", цебто сліпе виконування наказів Москви. Економістом є той, хто щось витворив, та його праці на економічному полі заслуговують на увагу, а його діяльність принесла українському народові економічний розвій, піднесла життєву стопу.

Шан. авторові невідомі статті на економічні теми, котрі друкувалися в поважнім нашім економічнім органі „Кооперативна республіка", що виходив до 1939 року у Львові. Авторами були наші знані й заслужені економісти, хотяй без поданих п. інж. Законівим дипломів. Згадаймо таких наших економістів як о. Тит Войнаровський, д-р Євген Олесницький, проф. Туган Барановський, проф. Шимонович, о. Степан Онишкевич, а хочби недавно померший проф. Денис Коренець.

На західно-українських землях, на чолі інституцій, котрі дуже успішно розвивалися, стояли нераз люди, якраз без тих кваліфікацій, яких вимагає від наших будучих членів економістів, п. інж. Законів.

В СССР, хоча завжди були всі „плани" і все перевиконані, для широких мас населення товари були недоступні. Як слушно подав недавно у „Свободі" п. Барвінський, пересічний громадянин в СССР, може по „плану" з'їсти всього 4 грами масла в день, цебто менше, як в Німеччині під час найбільшої повоєнної харчевої скрути.

Роман Коцик

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

НЮАРК, Н. Дж.

Заінтересування малим українським окалічілим іміґрантом

Малий Михась Ґой, трирічний синок батьків, що за часів гітлерівщини зазнали незавидної долі, перебувши передтим совєтський „рай", приїхав з батьками, двома братчиками й однією сестричкою до Нюарку й тут замешкав при 38 Шалк Стріт. Він звернув на себе увагу відділу Українських Ветеранів, а через них і загальної громади Нюарку своєю уломністю від народження, бо йому бракує обидвох рук. Зрештою він зовсім нормальний і зраджує всебічний талант. Саме тому, що він незвичайно розвинений, відділ Українських Ветеранів і місцева преса довели до зорганізування окремого комітету з англійською назвою „Michael Goy Welfare Committee" при Українській Січі, 506 18-та Евеню, Нюарк, Н. Дж. для уможливлення малому Михасеві дістати штучні руки. Місцеві лікарі, а головно д-р Генрі Кесслер, голова Кесслера Інституту для Регабілітації з Вест Орендж, Н. Дж., заявляють, що це зовсім можливе приправити хлоп'яті штучні руки і зробити його нормальною дитиною, як і інші діти. Комітет, при допомозі інших громадських чинників, почав кампанію за збирання фондів на такі протези і в тій цілі улаштовує 26 квітня вечерок в домівці Січи. Це буде започаткування кампанії, у якій візьмуть участь теж і українські організації. Це буде теж проба, на скільки українське громадянство співчує з недолею хлопця, який має право втішатися життям нарівні з іншими дітьми і приготовлятися до майбутньої науки й праці в новій батьківщині. Цю справу розголошують уже американські радіовисильні, пригадуючи на вечерок 26 квітня.

(Світлина Михася була поміщена в „Юкрейнісн Віклі" з 24 березня).

А. М.

ВІДГУКИ ДНЯ

ЩАСТИЛІС!

Прочитав я недавно оповістку в „Свободі", що лісники скликаються на лісницькі сходини. Прочитав і задумався.

Чого воно так мені все здається, що це мої товариші праці, що це моє професійне товариство?!. Я ж ніколи лісником, чи як декуди кажуть: лісівником, не був, ніколи ніяких лісових робіт не виконував!

Але є одна нитка, яка мене з лісниками лучить, яка йде просто з серця в серце, а зветься вона: любов до рідного лісу.

Так, як у лісницькій пісні співається:

„Гей, зелені наші рідні бори
Гей, діброви і ліси,
Повні співів, розговорів
Повні чару і краси!.."

За морями, за горами, за сторіками наші рідні бори. Шумлять свою віковічну пісню, як і за нас шуміли, моляться мовчки до зір, як і колись молились. Тільки ми не чуємо і не бачимо цього на далекій чужині. Не чуємо вухом, не бачимо оком, але чуємо й бачимо — серцем.

І те серце каже лісникам з'їхатися, а мені каже привітати їх.

Поринаю у далеке минуле, може й не таке далеке часом, як далеке простором.

Ліс, лісники, лісничівки... Як багато моїх кращих споминів зв'язаних з вами! Як багато завдячую вам з того, що в мені доброго!..

Сиділи собі в лісах лісники по своїх лісничівках, як козаки по зимовниках. Дехто бородатий, дехто без бороди, з короткою „носогрійкою", а всі з бистрими, спокійними очима, а всі з обсмаленими вітром обличчями, а всі загартовані морозами. Походжали поважно по лісі, як по своїм царстві, бажали йому досвіта доброго дня, а вечором доброї ночі, жили в ньому і з ним.

Десь там — світ колотився, біг, переганявся, падав, кричав, кляв, задихався, тільки в лісі була тиша, панували закони Божої конституції.

Навіть час, що крізь місто вітром гнав, що крізь село біг, у лісі спинявся і йшов повільним кроком.

Глянеш на лани — гарні вони, але так і відчуваєш, що все це короткотривале. Прийде осінь — і тільки стерня лишиться, а там — і стерню заорють, і знов... Тому не болить серце, як люди жнуть, а так болить воно, як рубають ліс!..

Не раз і не два гостили мене далекі, затишні лісничівки галицько-волинської волости. І в карпатських зворах, і в подільських дубових лісах, і в поліських нетрях. А всюди щирим серцем і радою душею.

Барокові церкви листястих лісів, готичні храми шпилькових борів — часто бачили мене на молитві. Цілий день ішла там відправа, співали на хорах співаки Божі і курилися запашні кадила.

А як сонце йшло на спочинок — відчинялися двері святинь, дим кадил стелився по сіножаттях і полях, а зі святинь висипалися вірні: вінценосні олені, тонконогі сарни, бистрослухі зайці, а накінці — темні як осіння ніч — дики.

Ще десь там кінчили спів коси, ще десь там гуділи останні акорди лісових органів, ще сойка закричала, як розсерджений паламар, і тихо...

Над лісами сходив місяць і розстелював вірним срібні килими під ноги...

„Чи є в світі де такі палати,
Чи є в світі кращий крам!?
В лісі жити і вмірати
Дай же, Боже, лісникам!"

Дивна річ! Злучені Держави — край колишніх лісів і напевно край, що хоче назад лісів — не має місця для наших лісників!

„Клінують", „мапують", дехто щось там креслить, але всі зітхають за лісом.

І ось з'їжджаються, щоб потужити і порадитись. Як розпорошене стадо курінок, що потім скликуються під вечір.

Згадають лісники і минуле, бо:

„Той шум лісів, ті пахощі [весною,
І місяць князь, і соняшне [тепло
Ходитимуть довіку за тобою,
Куди б тебе життя [не занесло!.."

Щастиліс Вам, Дорогі Друзі!

Галактіон Чіпка

СТАВАЙТЕ ЧЛЕНАМИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИМ САМИМ І СПІВЛАСНИКАМИ ТРИНАДЦЯТИ МІЛЬЙОНОВОГО СОЮЗОВОГО МАЙНА!

Чи не чергова сателітська держава?

(Початок на стор. 2-гій)

гелицького Синоду Німеччини д-р Гайнеман, як б. райхсканцлер д-р Вірт, як проф. унів. д-р Ноак, як колишній командант підводного човна а тепер євангел. церковний президент Гесії, пастор Німеллер (який нещодавно навіть побував, сов. літаком, „у гостях" у Москві), може і ген. Ремер, і так далі. І в цій „всенімецькій національній державі" — на совєтське копито шитій і виклепаній, густо совєтськими московськими старшинами і підстаршинами перешпікований — буде обов'язково начеплена шумнозвучна реклямка вже „всенімецької національної визвольної армії". Вслід за тим, Совєти відограють чергову комедію „звільнення" німецької „національної" держави Піків, Гротеволів й Ульбріхтів (а може і Німелєрів), буцім-то — від військової окупації, вицофавши за Одру совєтські корінні корпуси. Таким чином, німецька совєтська зона фактично буде і надальше в повній залежности від Кремля.

В зах. Німеччині підюдиться прилюдну опінію проти „осоромлюючого" гідність німецького народу, дальшого побуту „окупантів", американських, анлійських і французьких збройних сил — і поволи підготовиться ґрунт під формування, як за часів Рапалля, совєтофільської держави з „власною національною" армією.

Уся дотеперішня довгорічна „висока" політика „не дразнення" Совєтів — приносила дотепер успіхи за успіхами тільки совєтській пропаґанді.

І коли західних дипломатів заскочила „мирова" бомба з Москви — то не заскочила вона аж ніяк широкі німецькі круги. Багато познак указує, що й між широкими військовими кругами (ген. Ремер) і між комуністичною „соціялістичною з'єдиненою партією" сов. зони нав'язані густі політичні і фінансові нитки, що щораз густіше стали появлятися в північних і Рурській областях гарячі поборники вимінної західно-східної „всенімецької" торгівлі, значить, воюйте на здоров'я собі американці „без нас", це ніякий привілей комуністів.

Ініціятива досі була в Сталінових руках. І видається, що він має кращі вигляди на успіхи, бо має повну свободу маневрування, тоді, коли західні держави в'яжуть собі взаємно руки, одна одній кидають під ноги колоди суперечних інтересів, впливів, ну й безлічі колючок перецабанювати себе взаїмно то тут, то там, цеж бо — нафта, торгівля, сирівці.

Стоїмо перед черговим потягненням Кремля. Кожне з цих потягнень бє, якщо небезпосередно, то завше посередно по нас, по українцях.

Покищо Сталін обстоює лінію Одри-Найси. Ніхто не знає його чергового пострілу для з'єднання собі німців і чи старий, професійний перекрамщик українськими землями, Сталін, — не попробує вкоськати собі і Варшаву і Лондон — західно-українськими землями, Львовом, Луцьком, а може — і Кам'янцем Подільським.

Кожний свідомий українець, та кожна свідома українка, вважають своїм обов'язком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшувати кадри ідейних українських працівників.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

АЛЛЕНТАВН, Па.

Дещо про Мужеський Хор в Лігай Валей

Звичайно так буває, що по менших українських громадах в Америці існують українські хори при парафіях, бо там найлегше їм було зорганізуватися, маючи парафіяльну галю на вправи і дяковчителя диригента, котрий учить їх церковного і народного співу. Зате такий церковний хор віддячується парафії своїм співом на богослуженнях і на парафіяльних імпрезах. Лиш по більших українських осередках існують ще „незалежні" хори і ті мають вільну руку виступати зі своїм співом там, де уважають за потрібне, щоб принести славу і честь українській пісні, не в'яжучись дозволом парафіяльного комітету.

Третій рік надходить, як тут молоді хлопці (всі роджені в Америці) зорганізували власними силами і особистими коштами Український Мужеський Хор на околицю Лігай Валей, придбали гарні українські костюми, в котрих виступають по найбільшій части між американцями і ширять ідею Шевченка, що „Наша пісня не вмре, не загине". Першим диригентом хору був німець, любитель української пісні, проф. Ліон Кунц, а тепер дириґує хором професор Олексій Дідух, що прибув до нас зі скитальщини.

Наш хор складається із 33 осіб, між котрими є три нові іміґранти. До хору можуть вступати українці без огляду на їх віроісповідання. Є навіть батько і син, оба роджені в Америці, а решта жонаті члени чекають, щоб їх сини підросли і плекали українську пісню. До цього часу хор мав 38 виступів, переважно перед американською публікою. У „Ротари Клюбах" в Алентавн, Нортгемптон і Катасаква; у „Ківаніс Клюбах" в Алентавн, Палмертон, Нортгемптон і Катасаква; у різних жіночих товариствах в Алентавн, Бетлегем, Нортгемптон і Палмертон; у Лігай Валей Гілд Сосайті; Нортгемптон Бар Асосієйшен; Віндіш Нешенел Ліґ; Істер Сіл Драйф; Комюніти Чест Драйф і других. Хор виступав на 6 радіових програмах з українськими колядами. Не поминув хор і українських імпрез, а виступав два рази на „Українських Днях" в Алентавн, а по разу в Нортгемптон і Бетлегем. Брав участь на Листопадовім Святі і на концерті Шевченка. Під проводом проф. Дідуха хор здобуває собі щораз більшу популярність, бо вже американці запросили його до участи в їх програмі, яку приготовляють в місяці листопаді і грудні біжучого року.

Трирічна праця Українського Мужеського Хору у Лігай Валей гомоніла українською піснею, а про неї поза нашою околицею мало хто знав. Нехай цей спомин буде співакам нагородою за їх труди і підбадьорює їх до дальшої праці для познайомлення американців з нашою піснею і з нашою культурою.

Кореспондент Хору

СПРОБИ ТАЄМНОЇ ДОПОМОГИ ЧАН КАЙ-ШІ

Вашинґтон. — Сен. Вейн Морс, республиканець з Ореґон, приголосив у Сенаті цілу низку телеграм, які переслані таємно з китайської амбасади у Вашинґтоні до китайського націоналістичного уряду на Формозі, а які мали на меті вести політику відмінну від американської політики в справах Китаю. У телеграмах виявлено, що дорадник китайської амбасади хотів забезпечити собі услуги американського адвоката Ганлона, спільника тодішнього голови Красвого Демократичного Комітету, Вилєма М. Бойла. Виявлення цих телеграм має на цілі звернути увагу Сенату, що в цю справу міг був бути вмішаний голова Красвого Демократичного Комітету, щоб від нього можна було дістати урядові інформації.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Українська Студентська Громада в Ню Йорку повідомляє українське Громадянство, що дохід з Маланчиного Вечора 1952 р. в сумі $610,00 розділено на такі цілі:

$300,00 на Комісію Допомоги Українському Студентству (з того $150,00 на допомогу хворим на туберкульозу студентам в Німеччині)

$100,00 на Центральний Союз Українського Студенства

$100,00 на будову Українського Народного Дому в Ню Йорку (решту уділу, в сумі $150,00 УСГ Ню Йорк зобов'язується вплатити до липня 1952 р.)

$100,00 на внутрішні потреби УСГ Ню Йорк.

Українська Студентська Громада в Ню Йорку дякує всім тим, що причинилися до успішного влаштування Маланчиного Вечора, а зокрема Паням з комітету: І. Білинській, Л. Раковській, М. Колодій, Є. Козіцькій, Ю. Сквіртнянській, В. Падох, як теж пластункам.

Подається рівно ж до відома, що в суботу, 31. травня 1952 УСГ Ню Йорк влаштовує в тій самій залі (Шато Ґарденс) Велику Весняну Забаву. Дохід призначений на Український Народний Дім.

Управа УСГ Ню Йорк

● Рятунковий літак з Аляски дістався на кригу у віддалі 523 миль від північного бігуна й вирятував дев'ять розбитків, що там впали з розбитого іншого літака. Рятунковий літак самий був у небезпеці, одначе йому пощастило.

Листування Редакції

ДОПИСИ про різні народні свята та громадську активність містимо так скоро, як тільки можемо. З деяких громад нас запитують про дописи, яких ми не дістали. Тепер таке трапляється частіше. Чи тут вина пошти, чи яка інша, не знаємо. Коли якийсь допис не появився в газеті впродовж двох-трьох тижнів, значить, ми його не одержали. Як є інші причини, тоді ми відсилаємо допис, чи пишемо листа.

ТАРЗАН, ч. 2809. „Внутрішня святиня".

Під натиском руки Отаму двері відскочили до середини і знову зачинилися за ними.

Мовчки вони сходили вниз темними сходами і скоро проходили через довгий, вузький тунель.

Підіймаючись другими сходами, вони ввійшли в похмурий коридор, щоб нарешті затриматися поруч вузьких дверей.

„Ми находимося в святині", шептав Отаму. „Цей коридор запровадить вас просто до внутрішньої кімнати Тіри. Вертайтеся тією дорогою, якою ви прийшли".